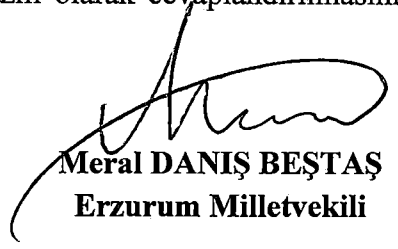

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

İnsan Hakları Derneği, Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği ve bu alanda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının raporları incelendiğinde; hapisanelerde tutuklu ve hükümlülerin sevklerinin arttığı, sevklerin kanun ve yönetmeliğe aykırı bir biçimde gerçekleştirildiği, tutuklu ve hükümlü yakın ve ailelerinin bulunduğu illerden uzak illere sevklerin gerçekleştirildiği görülmektedir.

Yakın zamanda Şanlıurfa T tipi Ceza İnfaz Kurumu'nda 35 kişinin; Silivri Ceza İnfaz Kurumu'nda ise 25 kişinin hiçbir gerekçe gösterilmeden, kanuni hiçbir ölçüte uyulmaksızın, ailelerinden uzak cezaevlerine sevk edildiği bilgisi basına yansımıştır.

Yanı sıra; tutuklu ve hükümlülerin sevk esnasında, eşyalarına el konulduğu, onur kırıcı muamele ve işkenceye maruz bırakıldığı, sevk esnasında ve sonrasında avukata erişim hakkının kısıtlandığı, yine sevk esnasında tutuklu ve hükümlülerin elleri ve gözleri bağlanmak suretiyle işkenceye maruz bırakıldığı, sağlık durumu uzun yola müsait olmamasına rağmen tutuklu ve hükümlülerin sevk edildiği bilgileri İnsan Hakları Derneği'nin konu ile ilgili raporlarında tespit edilmiştir.

Nakil işlemlerinin Uluslararası Sözleşmeler ve yerel mevzuata uygun olmadan, kanuni hiçbir ölçüte dayanmayan bir usul ile gerçekleştirilmesi; sevklerin hükümlü ve ailelerini cezalandırmak amacı ile gerçekleştirilen bir uygulama haline getirmiştir.

Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 10/1. maddesi şu şekilde düzenlenmiştir:

"MADDE 10:

1. Özgürlüklerinden yoksun bırakılan herkese insanca ve kişinin doğuştan sahip olduğu onura saygı gösterilerek davranılır."

Ceza ve Tevkif Genel Müdürlüğü'nün nakillere ilişkin 2007 yılında yayınladığı 45 No'lu Genelge'de de nakil işlemlerinin nasıl yapılacağı açıklanmıştır. Genelgede, nakillerin, eğitim, sağlık, yargılamanın yapıldığı yer amaçlı olabileceği belirtilmektedir.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Zorunlu nedenlerle nakil" başlıklı 56.maddesi şu hükmü taşımaktadır:

"Kurumların elverişsiz ve yetersiz kalması, kapsama gücünün aşılması, kullanılamaz hâle gelmesi, asayiş, güvenlik, doğal afet, yangın ve büyük onarım gibi zorunlu nedenlerle başka kurumlara nakledilmeleri gerekli görülen hükümlüler, yargı çevresi dışında Adalet Bakanlığınca belirlenen ve konumlarına uygun olan diğer kurumlara nakledilebilirler."

İzah edildiği üzere; sevklerin 45 No'lu genelgede ve yukarıda belirtilen ilgili mevzuattaki kriterleri karşılaması gerektiği fakat bu kriterle uyulmadığı görülmektedir.

Bu bağlamda;

1. Tutuklu/hükümlü sevkleri için belirlenen ölçütler nelerdir? Uygulamada bu ölçütlere uyulduğunu düşünüyor musunuz?
2. Cezaevi idaresince gerçekleştirilen sevkler için belirlenen kriterlere ve yasal mevzuata uyulup uyulmadığına ilişkin bir denetleme mekanizmanız mevcut mu? Var ise; bu hususta tespit ettiğiniz ihlal ve eksiklikler nelerdir? Bu ihlallerin giderilmesi adına yürüttüğünüz çalışmalar nelerdir?
3. Son 5 yıl içerisinde yıllara göre kaç tutuklu/hükümlü başka cezaevlerine sevk edilmiştir? Bu sevklerin gerekçeleri nelerdir?
4. Son 1 yıl içerisinde gerçekleştirilen sevkler hangi illere ve hangi cezaevlerine yapılmıştır?
5. Son 5 yıl içerisinde nakil işlemin en çok maruz kalan cezaevleri hangileridir?
6. Nakil kararına itiraz eden tutuklu/hükümlü sayısı kaçtır? İtiraz gerekçeleri nedir? Bu itirazlardan kaç müspet sonuçlanmıştır?
7. Nakil sırasında maruz kaldığı insan hakkı ihlaline ilişkin yasal başvuru yapan tutuklu/hükümlü sayısı kaçtır?
8. Ailelerinin bulunduğu illere uzak cezaevlerine sevk edilen tutuklu/hükümlü sayısı kaçtır?
9. Sevk öncesi tutuklu/hükümlülerin sağlık durumunun nakil için uygun olduğuna ilişkin rapor alınmakta mıdır?
10. Bulunduğu cezaevinde tedavisi devam etmesine rağmen sevk edilen tutuklu/hükümlü sayısı kaçtır?
11. Son 1 yıl içinde kendi talebi üzerine ve talep ettiği cezaevine nakli gerçekleştirilen tutuklu/hükümlü sayısı kaçtır?
12. Son 5 yıl içerisinde Erzurum Dumlupınar Ceza İnfaz Kurumu'na gerçekleştirilen sevk sayısı kaçtır?
13. Sevk esnasında mahpusların kişisel eşyalarına el koyulduğu iddiaları doğru mudur? Doğru ise; bu el koymaların gerekçeleri nelerdir?
14. Erzurum Dumlupınar Ceza İnfaz Kurumu en son ne zaman denetlenmiştir? Denetleme sırasında edinilen hak ihlali bulguları nelerdir? İlgili cezaevine ilişkin fiziksel koşulların iyileştirilmesi ve hak ihlallerinin giderilmesine dönük yapılan çalışmalarınız var mıdır?

15. Erzurum Dumlulu 2 No'lu Ceza İnfaz Kurumu'nda tutukluların tek kişilik odalarda mevzuata aykırı bir şekilde tutulmasının sebebi nedir?
16. Yargılamanın sürdüğü illerden uzak cezaevlerinde kalan tutuklu sayısı kaçtır?
17. Özellikle siyasi davalardan cezaevinde olan kişilerin ailelerinden ve yargılama çevrelerinden uzak/ çok uzak cezaevlerinde tutulmaları konusunda özel bir karar var mıdır?
18. Bekir Kaya Silivri Ceza İnfaz Kurumu, Leyla Güven Sincan Ceza İnfaz Kurumu, Selahattin Demirtaş Edirne Ceza İnfaz Kurumu, Figen Yüksekdağ ise Kandıra Ceza İnfaz Kurumu'nda ailelerinden ve yargılama yerinden uzakta bulunan bu cezaevlerinde tutulmasının gerekçesi nedir?